

Гергана Петрова, XI „а“ клас

Област Пазарджик, община Пазарджик, гр. Пазарджик

„Професионална гимназия по икономика и мениджмънт“

Стремежът ни към справедливост

Есе

Какво представлява справедливостта и колко е важна тя за нас самите? Буквалното значение на думата е понятие за моралната правота. От тук идва въпроса: „Какво е морална правота?“ Моралът е понятие, в чиято основа са поставени човешките разбирания за това какво е “правилно” и “неправилно”, но тук се появяват и законите, прилагани в правосъдието. Смятам, че тези две понятия – моралът и правотата, са пряко обвързани със справедливостта и взаимно се допълват.

Справедливостта е изключително комплексна концепция, която присъства непрекъснато в живота на човека и го поставя пред различни изпитания и избори. Тя може да бъде решаващ момент за определяне на съдбата на даден индивид. Немският философ Имануел Кант е казал: “Ако загине справедливостта, човешкият живот няма да има вече никаква стойност”. Справедливостта обикновено трябва да стои над всичко – дори и над уважението, защото тя е истина в действие, обективно излагане на факти. Тя е стремежът всичко да бъде отсъдено по най-разумния и правилен начин. Френският романист Анри Барбюс твърди: „Идеята за справедливостта е неопровержима: тя израства от нравствените закони, от законите на разума, от самия живот на масите”.

Погледнато от друга страна, всеки човек може да има различна представа за справедливостта, защото се е зародила в умовете ни чрез житейски опит, понякога дори без да осъзнаваме. Например през много етапи от нашия живот ни се е случвало да не се съгласяваме с много неща и да ги смятаме за несправедливи, защото не отговарят на личната правота и моралите, в които вярваме. Мислим само за нашата си свобода, която все ни е малко. И разбира се, ако се случат последствия, то те са несправедливи и напълно незаслужени и са виновни околните за това, че не са се съобразили с „разширената“ от нас граница на собствената ни свобода. Но това е субективна гледна точка на нещата. Вярвам, че всеки човек, включително и аз самата, ще оценяме дадени действия или решения по различен начин, спрямо индивидуални вярвания. Но ако всички се водим по нашето разбиране за справедливостта, в крайна сметка ще има ли изобщо справедливост? Затова в обществото съществуват органи на държавата, които служат точно за разрешаването на подобни проблеми.

Съдът – дом на правосъдието и място за търсене на справедливостта. Ролята на съдът е да търси истината и да изкара наяве всички факти. Затова съдилищата са независими и защитаващи правата и законните интереси на гражданите, юридическите лица и държавата. Съдията е лицето, раздаващо правосъдие, то е отговорно всеки да получи справедливост. Те не само са строги и наказват провинилите се, но и признават добрите намерения и възнаграждават добродетелите. Психиката, която трябва да

притежават, е огромна. Не мисля, че бих понесла повечето от дните ми да бъдат изпълнени с осъждане на различни хора. Или да заспивам с мисълта: „Ами ако постъпих грешно? Ако човекът, който осъдих, всъщност е невинен?“. Защото колкото и да са безпристрастни, и те са хора, които изпитват чувства, дори и да не го показват.

Нещата на пръв поглед изглеждат лесни: търсиш справедливост – обръщаш се към съда. Но дали реално ще я намериш в днешно време? Дори и да си прав и невинен, дали зад гърба ти не се въртят сделки и тайни номера, които да преобърнат цялата картина наобратно? Става въпрос за злоупотребата с обществена служба за лично облагодетелстване или казано с едно дума – корупция. Да, за жалост тя съществува от доста време и продължава да се разпространява и да расте с бърза скорост. Всеки от нас е уязвим за корупцията и много лесно може да се хванем в нейния капан. Дори и без да осъзнаваме, може да станем пасивни участници. И не е ли толкова иронично, че именно там, където трябва да търсим справедливост, цари неправда? Може би затова се говорят толкова често отрицателни изречения от сорта на: „Няма закони! Нито има справедливост! Всичко в наше време е несправедливо!“. Настъпило е усещането, че вече никой не вярва в законите и все едно те не съществуват. Или пък важат само за определени лица, високо издигнати върху социалната пирамида. А уж законите са създадени от хората ЗА хората, за да защитят именно онези, които сами не могат да го направят. И това е един жив пример за несправедливостта между гражданите в една държава. Обичаме да твърдим, че всички хора са равни, независимо тяхната раса, пол, сексуална ориентация, полова идентичност, национален произход, цвят на кожата, етническа принадлежност, религия и други характеристики. Но нещата, които са равни, не са задължително справедливи. Справедливост е когато на хиляда души население се падат по хиляда яйца. А равенство - когато за всеки има по едно. Когато сме още малки, несхващащи представа за света, си мислим, че справедливостта е най-малкото нещо, което може да очакваме от другите. Колкото повече растем, толкова повече се убеждаваме, че е най-голямото.

Докато светът съществува, винаги ще има неправди. И проблемът в днешно време е, че никой не възразява. Свикнали сме да се крием в собствената си зона на комфорт, където ни мачкат и тъпчат. Страхуваме се да изявим своя глас, защото си казваме: „Точно моето мнение ли ще има някакво значение?“. И това обезкуражаващо мислене се е запечатало в нашите мозъци, служещо като завеса, пречеща ни да прогледнем отвъд реалността. Защото да не дадеш глас, говори много повече от това да дадеш. Да бездействаш е по-лошо от това да действаш. Докато сме свикнали да мълчим, тези неправди ще продължават вечно. И естествено, в кръвта ни е заложено след това да мрънкаме за последствията, които ние самите сме си направили. Когато сме свидетели на някоя несправедливост и не предприемаме действие, ние учим характера си да бъде пасивен в нейно присъствие и по този начин в крайна сметка губим всякаква способност да защитаваме себе си и тези, които обичаме.

Всеки човек притежава силата да промени обстоятелствата. Дори и често да не го осъзнаваме, нашите твърдения имат стойност и заслужават да бъдат чути. Ние сме значими и трябва да се борим за собствените си права, за едно по-добро и светло бъдеще и за личен мир в душите ни. Ако се съединят силата и справедливостта, какво може да бъде по-силно от този съюз?